

Kiadóhivatal:
KASSA
 Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
 telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
 Egy évre . . . 14— korona
 Fél évre . . . 7—
 Negyedévre . . . 3-50

Vidéken:
 Egy évre 20 korona
 Fél évre 10
 Negyedévre 5
 Egyszeri száma ára 4 Hfl.

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Beküldés a Fazekas-utcaórol.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden boltban és kávéházban.
 Megjelenik délután 5 órakor.

A kassai honvédszobor leleplezése.

Katonaság a 48-as hősök emlékének. A honvédelmi miniszter Kassán.

Kassa, szept. 10.

Áll a szobor! Leplét lelkes ünneplés keretében bontotta meg a hazafiúi kegyelet s ma már lelket lebilincselő formáival oltára a szabadság kultuszának. Az ünnep nagyszerű volt s ami az ünnepet feledhetetlenné avatja, az a korszakalkotó politikai vívmány, hogy a király parancsára a szobor előtt ünnepi díszben megjelent a hadsereg tábornoki kara, a kassai helyőrség tisztjei. Első eset, hogy a katonaság hivatalosan ünnepléssel a 48-as hősök emléke előtt. Ez oly lépés, mely a megértésnek nagyszerű mozzanatával nagyobbá tette a koronás király személyét a nemzet szívében. A nagyjelentőségű vívmány a kormány politikai sikere. Az egész magyar sajtó az elismerés legnagyobb hangján szól a kormány ezen sikeréről s Kassa valóban boldog lehet, hogy ünnepe egy új korszak mértőld-mutatója lőn. A lelkesedés mámorában ez a politikai siker gyűjtő hatásával csak növelte a kormány áldásos munkájába vetett rendületlen bizalmat.

Az ünneplés.

Gyönyörű napfényes idő virradt az ünneplő Kassára. A nagyszerűen lobogó díszbe öltözött város utcáin temérdek ember, a Mihály kápolna előtti téren, már a kora reggeli órákban folyton növekvő sokaság. A kordonon kívül Kassa közönségének óriási tömege helyezkedik el, a kordonon belül a meghívott vendégek, a küldöttségek, Kassa előkelő hölgyeinek fenntartott hely. A szobrot négy oldalról fehér lepel borítja, előtte a díszes szónoki emelvény, majd a honvédszobor-bizottság elnökének, a helyi hatóságának fentartott, két lépéssel tovább a képviselőház, a kormány, a törvényhatóságok, a hadsereg és a clérus tribünje. A tribün előtt két oldalt az újságírók asztala. A középkorú épületek, a városháza, a vármegyeháza lobogó díszben, fenyőfűzékkel ékesítve. A Dóm égbemeredő tornyáról pedig hatalmas trikolor csüng alá. A tér külső képe rendkívül megragadó, impozáns, festői benyomást kelt. A folyton növekvő embertömeg rendkívül tarka sokasága mintha az egész város népét képviselné. A szomszédos házak erkélye, ablaka zsufolással megtelve közönséggel, sőt a Vitéz-ház tetőzetén is egy csomó ember lesi az ünneplés kezdetét.

A miniszter megérkezése.

Szombaton délután érkezett távirati értesítés Kassára, hogy a kassai honvédszobor leleplezésén a kormányt Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és Bolgár Fe-

renc honvédelmi államtitkár képviselni fogja. A kormány képviselőit hozó szalon kocsik az ünnepély hajnalán érkezett Kassára. Hat órakor a miniszter és az államtitkár kiszálltak a szalonkocsiból és a Schalkházba hajtottak. Később hét óra tájt gyalog végigsétáltak a városon keresztül. A miniszter érkezéséről a közönségnek alig volt tudomása, később jött az értesítés és mivel a lapok az nap nem jelentek meg s a közönség más formában sem lőn értesítve a rendezőség által, a várható ünnepélyes fogadás elmaradt. Annál nagyobb volt azonban később a kormány képviselője iránt megnyilatkozó lelkes ünneplés.

A képviselőház küldöttsége.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, egyenest Kolozsvárról szintén a hajnali vonattal érkezett meg. Nyolc óráig szalonkocsijában a pályaudvaron maradt, majd az elejbe kiküldött négyes fogaton a püspöki rezidenciában szállt meg.

Az isteni tisztelet.

A szobor leleplezési ünnepsége ünnepélyes isteni tisztelettel kezdődött a premontrai rend templomában. 9 órakor a templom zsufolásig megtelt az ünnepre meghívott közönséggel. A szentély hajójában foglalt helyet Justh Gyula képviselőházi elnök, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter tábornoki egyenruhában, Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár, Rakovszky Endre főispán, Eder Ödön polgármester, Puky Endre dr. alispán, Berczelly Jenő v. b. t. i. táblai elnök, Paksy József főügyész, Péchy András pénzügyigazgató, Pál Imre postaigazgató s a képviselők küldöttségén kívül ott volt a szomszédos vármegyék küldöttsége, a 48-as honvédegyesület, honvédmeház, a szomszédos megyék 48-asainak küldöttsége. A templomban ott volt Pucherna Ede hadtestparancsnok, Hoffmann Hugó honvéd kerületi parancsnok, Czibulka tábornok s a kassai helyőrség csapatainak ezredesei közös és honvéd főtisztek egyaránt. A szent misét Takács Menyhért prépost-prealátus mutatta be fényes segédlettel, a khoruson pedig a gimnáziumi ifjuság énekkara énekelt régi magyar egyházi dalokat. A templom előtti téren a kassai tanintézetek ifjusága helyezkedett el. Az ünnepélyes isteni tisztelet után a vendégek, küldöttségek a szobor elé vonultak.

A leleplezés.

Tíz óra fele járt az idő, mikor már tízezrekre menő közönség gyűlt egybe a honvédszobor előtt. Majd egyszerre óriási éljenzésbe tör ki a várakozó sokaság. Jön a miniszter, a képviselőház elnöke, a küldöttség. A kordonon belül tiszteletteljesen nyit utat a közönség. Elsőnek Justh Gyula jön, pazar díszmagyarban, mellette Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter teljes tábornoki díszben oldalán Pucherna Ede kassai hadtestparancsnok tábornagygyal és Hoff-

mann Hugó altábornagy kassai honvéd kerületi parancsnokkal, majd velük a képviselők küldöttsége, mindannyi ragyogó díszmagyar köntösben. A közönség amint látja az új korszak ezen nagyszerű jelenetét, a hadsereget, a nemzeti kormányval együtt a 48-as idők hőseinek emléke előtt viharzó lelkesedésbe tör ki. Talán először, percekig tartó zúgó éljenzés fogadja a hadsereget, közvetlen a képviselőház s a kormányval szóló lelkes ováció után, első ízben ünneplés szívből, lelkesen a katonaságot a polgárság. Minő nagyszerű ez a nap. A szabadság hősök emléke előtt először nyílik meg a népszíve a katonaság iránt. Az ellenséges indulat, mely eddig válaszfalat alkotott katona és polgári érzés között, a nemzeti kormány nagyjelentőségű politikai sikere folytán lehullott, szabad a katonának nemzeti érületének kifejezést adni, annyi évtized pénz és vérdöngy után, egy becsületes kormány népszerűvé teszi a hatóságot is, népszerűvé, hogy kivivta számára a nemzeti dicsőségükben való részesedést, ünneplést. Mennyivel szebb ez! Katona és polgár szíve egy közös érzésben egyesülhet és ez a: hazaszeretet. Látni kellett a katonák lelkesült arcát, még az osztrák születésű tábornokokat is, kik megérezhették a tömeg lelkesüléséből, hogy őket itt most nagyon szeretik. Mert nem a katonára, mint egyénre gyűlölködött olykor a magyar, a felettük pókhálósdó szellem ellen lázadt. A pókháló szétszakadt s kiragyogott a büszke öröm, a lelkesedés. És akinek ez a mai nagy jelentőségű politikai esemény nagyszerű sikert jelent, a legboldogabb volt maga Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter. Ez a siker az ő műve, ő járt a királynál, ő vívta ki, hogy a katonaság résztvehet hivatalosan teljes díszben, mint egyik államhatalmi tényező a honvédszobor leleplezésén. Mosolygott, amint a lelkesülés moraja felhangzott s katonásan tisztelgett a közönségnek. Ime, akit méltatlanul üldözött csak nemrég a haladó sajtó, a honvédelmi miniszter elérte a népszerűség zenithjét, korszakalkotó politikai sikerével.

A tribün.

A tribün közepén Justh Gyula képviselőházi elnök, baloldalt Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, jobb oldalt dr. Fischer Colbrie-Ágost kassai püspök foglalt helyett. Az első sorban ült a püspök mellett Pucherna Ede hadtestparancsnok, Hoffmann Hugó, Czibulka tábornok, a kassai 5-ik huszárezred parancsnoka, a házi ezredünk s a honvédség parancsnoka főtisztjei. A miniszter mellett ült Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár, a kassai káptalan, majd a képviselőház küldöttsége, az elnök háta mögött. Képviselők közül jelenvoltak: Szalay László, Semsey László, Raisz Aladár, Perczel Mór, Nemes Bertalan, Makkos Gyula, Hammersberg László, Péchy Zsigmond.

A Hymnusz.

A vendégek elhelyezkedése után, áhítatos szárnnyalással, később egyre erősödő hangon fölzendült a Hymnusz. A tribünök közönsége fölállt, Jekelfalussy miniszter, Justh Gyula, az összes jelenlevők, valamint a tábornokok, katonatisztek, kalaplevéve hallgatták a magyar nép imádságát. A közönség együtt énekelt a tanintézetek ifjuságával.

A szobor története.

Ezután dr. Blanár Béla lendületes bevezetés után, melynek minden szava az izzó hazafiság hevéből takadt, a következőkben ismertette a szobor történetét:

Nyolc éve mult, hogy megültük szabadságharcunk felszázados évfordulóját.

Kiállításra ünnepelte Kassa város közönsége a legendákba illő idők emlékét: összeszedtük, a mit az idő meghagyott, a kegyelet megőrzőit dicső hőseink névtelen felisteneink után s ereklyekiállítást rendeztünk.

S mint a mohamedán a próféta sirjához, a hívő keresztény a mátyrhálalt halt Szentek csodatevő ereklyéihez úgy zárandokolt városunk apraja-nagyja a közel sőt a távolabbi vidék színe-java százával, ezrivel, a tanuló ifjúság nagy rajokban szabadságharcunk hőseinek maradványaihoz.

A kiállítás lezajlott, s az a férfi, a ki az ereklyekiállítás eszméjét megpendítette, szembeszállva az igyekezetünket megbénító közömbösséggel, dacolva a bizalmatlansággal, kishitűséggel, s a legtöbb jó eszmét tönkretévő gunyolódással és gunyoros kritikával, keresztül is vitte: néhai Schalkház Lipót polgártársunk új eszmével állt elő, indítványozta: állítsunk emléket szabadságharcunknak.

S a kiállítási bizottság 1898. évi október 27-én néhai Fábán János, Abauj-Torna vármegye alispánjának elnöklete alatt tartott ülésében, átalakult honvédelembizottsággá s elnökül Münster Tivadar polgármestert, titkárául dr. Horváth Balázst, pénztárosul Maurer Rezsőt választotta.

Elnök és pénztáros mindvégig megmaradtak, titkár később Szabó Adorján pr. főgimn. tanár, majd 1903-tól dr. Blanár Béla lett.

A honvédelembizottság gondolata az volt, hogy a Kassa melletti két csatateret jelölje meg egy-egy szerény emlékkövel, majd a két emlékkő helyett egy díszesebb emlékoszlopban állapodott meg, melyet a város falai közt kívánt felállítani, később a gyűjtés eredményéhez képest kisebb méretű szobrot terveztek, s már a minta is megvolt, sőt a szobor készítőjével is majdnem létesült a megállapodás, midőn a segélyre szorultak őrangyala Andrassy Dénes gróf adománya lehetővé tette, hogy már egész monumentális emlékmű felállítását vegyűk tervbe.

Közben folyt a gyűjtés, volt felolvasás, táncestély, színelőadás, népünnepély s tökének felszaporodott 20,000 koronára.

A megvalósulás stádiumába lépett az ügy.

A honvédszobor-bizottság 1903. évi október hó 19-én tartott ülésében dr. Blanár Béla titkár indítványára végleg megállapodott abban, hogy a felállítandó emlékmű célja a Kassán alakult kilencedik honvédszázalaj, közvetve szabadságharcunk emlékének megőrkítése szobrászati emlékművel történelmi, az emlékmű helye a Szent Mihály-kápolna és a kis sétány között elterülő tér. A szobor költségei, nem számítva ezekhez a talapzatot, s ennek felállítási és alapozási költségeit 20.000 koronában irányoztattak elő s a pályázat határidejűl 1904. március 1-je tüzetett ki.

27 pályamunka érkezett.

A pályázat azonban eredményre nem vezetett, mert a dr. Takács Menyhért, jászóvári prépost-prelatus elnöklete alatt Benczur Béla építész-tanár, Bezeredy Gyula szobrász, Hegedűs László festő tanár s Eder Ödön, Deil Jenő és Jakab Árpád bizottsági tagokból alakult bir.-bizottság három pályamű művészei közt szűkebb pályázatot javasolt olyaténkép, hogy a szűkebb pályázat első díjnyertese a kivitellel is megbizassék. Ez meg is történt.

A szűkebb pályázat eredményéhez képest Horvay János és Szamovolszky Ödön szobrászművészek bizattak meg a szobor kivitellel s a szobor az ő művük.

S áll a szobor a Dóm alján, a 800 éves kis Szent Mihály-kápolna tövében.

Odalátszik a Dóm tornyáról Hunyady Mátyás hollós cimere, Árpád házi királyokról, Nagy Lajos, régi dicsőségről regél belseje s évezredes harcaink, küzdelmeink, szenvedéseink meglévő tanuja a kis kápolna.

Szent az a hely, ahol a hazafiságnak oltárt emeltünk, a nemzeti létünkért, függetlenségünkért kiontott vér szentté avatott itt minden porszemét!

Áll a szobor s hirdeti, volt egyszer egy idő, midőn — s nem is először, hiszen történelmünkben ez olyan sokszor ismétlődik — végenyészet fenyegette hazánkat.

Entestvéreink támadtak ellenünk, ki volt ránk mondva a halálos ítélet, vége állami önállóságunknak, kitérültünk a népek sorából, végtelen szenvedéssel s nyomorral fenyegetett minden.

S ekkor annak szavára, kit „édes Atyánknak” hitt és hi e nép minden tagja, kiről imád-ággal szól ajkainkon a dal:

„Ha még egyszer azt izeni . . .”

e helyen fogott fegyvert e város és megye apraja-nagyja, ifja-öregé, e helyen tették az esküt:

„A magyarok Istenére esküszünk” . . . s itt hagyva szülőt, feleséget, gyermeket, vonultak a haza és a szabadság oltalmára! Nevük a „9-ik vörössípkás honvéd zászlóalj” szabadságharcunk legdicsőbb neve, tetteiket őrzik a történelem, hősök hősei, felisteneik lettek . . .

Eljenzés, hosszantartó taps fogadta a szobor-bizottság titkáranak szavait, majd

dr. Rakovszky Endre

főispán mondotta el messze csengő hangon rendkívül hatásos, a közönség őszinte lelkesedésére valóban méltó ünnepi beszédet:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Nemzetünk ezeréves önálló állami létért alkotmányos függetlensége és szabadságáért vívott százados küzdelmeink egyik legragyogóbb korszakának: az 1848/49. évi szabadságharcunknak dicsőséges emlékei fűződnek e szoborműhöz, amelynek ünnepélyes leleplezésére itt egybegyűltünk.

Emelkedett lélekkel, a hazafiai kegyelet szent áhitatával álljuk körül talapzatát.

Lelkünkben felelednek a mult dicső képei s midőn a nagy idők emléke átsurran felettünk, egy hősköltemény erejével és varázsával ragadja meg s tartja fogva lelkünket e kor csodaszzerű küzdelmeinek páratlan fensége és nagyszerűsége.

Melkkora fény, mennyi dicsőség árad szét azokból!

Mily tüneményes gazdagságát és mélységét tárja elénk az eszményi, önfeláldozó hazaszeretetek!

Megelevenednek lelki szemeink előtt, azoknak a nagy szellemeknek dicső alakjai, kik elméjük világító fényével és lángelküknek gyújtó hevével új életre keltették nemzetünket.

Megújul képzeletünkben a szabadság, egyenlőség és testvériség fenséges hajnalhasadásának, a márciusi napoknak mámoros lelkesedése, a nemzeti újjászűlés korszakalkotó nagy eszméinek, békés eszközökkel kivívott fényes diadala.

Látjuk az örömmámorban uszó nemzetet, amint reménnyel és bizalommal tekintve a jövőbe, lázas tevékenységgel fog hozzá a kivívott reformok gyakorlati megvalósításához és az államélet minden terén a nyugodt és békés fejlődés alapjait igyekszik lerakni.

De nemzetünk balsorsa nem engedi e békés törekvéseknek megvalósítását.

Megindul a reakció munkája, nyomában rettenetes bonyodalmak támadnak, melyek ezt a szabadságszerető, de békés és királyához hű nemzetet, akarata ellenére, az események fátumszerű kényszerével sodorják egy véres háborúba. S a honvédó magyarságnak magára hagyatva kell a nemzet élethalálharcát az őt oldalról reá törő tulerővel szemben megvívnia.

Am e kétségbeesett helyzetben s növekedő szörnyű veszély közepette, kápráz-

tató tüneményes fényben ragyog fel, a magyar nép lelki erejének és hazaszeretetének csodatevő nagysága.

A veszélyben lévő hazahívó szózatára harci táborra válik az egész ország s a nemzet kicsinyje nagyja az eszményi hazaszeretet szent lelkesedésével siet a hon védelmére. Mintha a földből nőnének ki a honvédzászlóaljok nap-nap után újak és újak támadnak s jelennek meg a harctéren, ahol hősök és hadvezérek születtek, méltók minden idők szabadságszerető népeinek tiszteletére. És kezdetét veszi az önvédelmi harc, melyhez fogható keveset mutathat fel a világtörténelem.

Két nagyhatalom harcedzett csapatainak tulereje ellen el kellett végre buknia a nemzet ügyének, de amit a magyar szellem ereje, a magyar harci vitézség s halálmegevető hősi önfeláldozás a haza védelmében kifejtett, az az egész művelt világ előismerő csodatátatáit vivta ki számára.

A nemzet szívében pedig kiolthatatlanul él a hála és kegyelet a nagy idők e nagy nemzedéke iránt.

Nemcsak történelmi nagy alakjai vannak e küzdelemnek minden igaz magyar ember szívébe zárva, de azoknak a névtelen hősöknek végtelen sorai is. akik a hősiesség magasztos önfeláldozásával vértettek vagy szenvedtek hősi halált a hazáért.

Szabadságharcunk ezen névtelen felistenei között vette az örök hír szárnyaira a kassai 9-ik honvédszázalaj hőseit, a: „győzhetetlen vörös sapkákat.

E város falai között esküdtek fel, Kassa Abauj és a szomszéd megyék e hősi fiait a királyi trón és haza védelmére kibontott szűzmáriás honvédszázaló alá.

Innen indultak a fölkelő rácok által szorongatott Fehértemplom védelmére, ott nyerték az első vérkeresztiséget és ettől kezdve legendákba illő csodás hősi cselekedetek szakadatlan láncolata volt, mit vitézségük a harctéren művelt.

A rácok elleni harcokban szerezték meg imádott bálványuknak, a hősök-hősének: Damjanichnak vezérlete alatt méltó vetélytársaikkal a 3. sz. híres szegedi zászlóaljjal együtt a legyőzhetetlenség hírét.

Majd végig küzdve a tavaszi győzelmek hadjárat legvéresebb döntő ütközeteit, kemény tusák között, újabb hervadhatatlan babérait aratják a harci dicsőségnek. Nyomukban mindenütt győzelem járt, szuronyrohamaik ellenállhatatlan ereje és rettenthetetlen kősiességük a szabadságharc történetírői szerint páratlanul áll ama kor hadi történetében. Ott a véres harcmezőkön, a halál szörnyű aratása közben, szerezték meg a hazához való vérhullató hűségükkel és rettenthetetlen hősiességükkel jogot arra, hogy mint a nemzeti dicsőség részesei az utókor emlékezetében halhatatlannak váljanak. Dicső emlékezetük éljen is örökké, mert „csak törpe nép felejtí ősi nagyságát” s „csak elfajult kor” a „hős elődöket” Kassa város hazafias közönségének egy régóta táplált vágya, hő óhajta meg most teljesedésbe, midőn e dicső elődök iránti hálás kegyeletét ez ércszoborban, melynek leleplezésére a jelt ezennel megadom, művészi-leg megőrkítve láthatja.

A honfiai kegyelet örökdjék e szobor felett, hogy a szabad hazáért küzdött és vértett dicső elődök önfeláldozó eszményi hazaszeretetének szent hevületét drága örökségként nemzedékről nemzedékre adhassa át időtlen időkig.

Az éljenzéssel, helyesléssel sűrűn fogadott beszéd végső szavai közben lassan

lehullott a lepel

s a sugárzó verőfényben ott állott Horvay János és Szamovolszky Ödön művészek gyönyörű, hangulatos alkotása. Amint a szobrot a közönség meglátta, egetverő éljenzésbe tört ki. A honvéd kezét megragadó kuruc remek alakja leirhatatlan hatást keltett. Az éljenzésnek mintha vége nem akart volna lenni.

A szobor átadás.

Münster Tivadar nyug. polgármester a szoborbizottság elnöke adta át ezután a honvédszobrot, a közönség nevében Eder Ödön polgármesternek, arra kérve őt, vegye gondjaiba a hazafias kegyelet emelte emlékművet.

Eder Ödön örömmel veszi át a szobrot Kassa gondozásába, mely nagy idők fia emlékének emeltetett, kik halhatatlanok, mert halhatatlan eszméért meg tudtak halni. Ezt az emlékművet oltárnak tekintik, melyen a szabadság kultuszát élesíteni, ébrentartani apáról fiúra, unokára átplántálni lesz Kassa kötelessége. Köszönetet mond a művészeknek, kik alakot adtak a Kassán élő szabadságérzelmeknek, amit mindenki egyaránt érez. Igéri, hogy gondozója lesz a szobornak miként gondozója lesz a halhatatlan eszmének.

A polgármester beszédét zajos tapssal honorálták.

A megkoszorúzás.

Ezt követte a szobor megkoszorúzása. Az első babérkoszorút, Justh Gyula a képviselőház elnöke helyezte a szoborra, a magyar képviselőház nevében e szavak kíséretében:

— Mély megilletődéssel teszem le győzhetetlen dicső hősök ércszobrotokra a képviselőház, a magyar nemzet koszoruját és halás kegyelettel hajtom meg dicső emléketek előtt a magyar nemzet lobogóját.

Majd Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter a m. kir. kormány koszoruját helyezte sajátkezűleg a szobor talpazatára. Utána a 48-as honvédek országos egyesülete nevében Klégl József nyug. 48-as honvédszázados tett koszorút a szoborra.

A megkoszorúzás sorrendje a következő volt: Zemplén vármegye nevében Dókus Ernő, Gömör Kishont vármegye nevében Lukács Sándor főjegyző, a kassai központi papság nevében Kozora Endre, a kassai ág. ev. l. egyház nevében Mohr Béla lelkész, az ev. rev. egyház nevében Naményi Gyula árvászéki ülnök, az izr. anyahitközség nevében Neuwirth Elek, a 48-as hősök dédunokái nevében Sztokovszky Bruno a kassai kir. jogakadémia tanári kara nevében Eszterházy Sándor igazgató, a gazdasági akadémia nevében Zalka Zsigmond tanár, a kassai ügyvédi kamara koszoruját Aranyossy László, a posta és távirat igazgatóság tisztikarának koszoruját Pál Imre igazgató, a pénzügyigazgatóság koszoruját Butykay titkár. Majd Horváth Balázs főgimnáziumi igazgató a kassai premontrei rendház koszoruját helyezte el a szoborra e szavakkal: — a veressipkásoknak — a teher papok! Zajosan megéltétek érte. Lekly Gyula a Kazinczy kör és a Társalgási Egylet koszoruját helyezte a szoborra. Majd a polgári kör koszoruját, utána Fabinyi Gyula a Vöröskereszt Egylet koszoruját helyezte az emlékműre. A Szent Imre kör nevében Hevesy László, a jogakadémiai ifjuság nevében ifj. Hedry Lőrinc, a közigazgatási tanfolyam nevében Sablik, a zeneiskola nevében Laub István zongoraművész, az ipartestület nevében Balló Ferenc, a katolikus olvasókör nevében Kozora Endre, a kath. legényegyesület részéről Tost Barna, a kereskedők köre nevében Binder Ernő, a keresztény munkásegylet nevében Balog János, az iparosok köre nevében Rupp Viktor, a vendéglősök, kávéosok, szállodások egylete nevében Seress Márton elnökök tettek koszorút. A vasúti altisztek babérját Tóth József raktáros helyezte a szoborra.

Megható jelenet volt amikor a pöttömnyi kis Schalkház Bendeguz, az elhunyt Schalkház Lipót kis fia e szavakkal tette le a család koszoruját:

— Mindent a hazáért.

Ezután az összes kassai tanintézetek ifjusága helyezte el koszorút a szoborra.

A talapzatot teljesen ellepte a koszorúk óriási tömege.

Az ünnepség a szózat elénkésével ért véget.

Az iparkiallitásban,

Ezután Justh Gyula képviselőházi elnök, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Bolgár Ferenc államtitkár a közönség zúgó éljenzése közepette elhajtottak az iparkiallitás területére, hol az előkelő vendégeket Siposs Gyula elnök és Deil Jenő kamarai titkár fogadták. A rendkívül szép kiállítás általános tetszést keltett.

A lakoma.

Egy óra után kezdődött a lakoma Schalkház-szálló nagytermében melyen több mint négyszázan vettek részt. Az első pohárköszöntőt Rakovszky Endre főispán mondta a királyra, melyet a közönség állva hallgatott végig. Majd felolvasta Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter következő táviratát:

„Dicsőség a hon vitézeinek, dicsőség a kilencedik zászlóaljnak, álljon a szobor és éljen az emlék századokig, honszeretetre tanítva és elszántságra buzdítva élni, halni a hazáért, szabadságért, jogért, függetlenségért. Üdvözlöm Kassát, Kossuth.”

Ezután Takács Menyhért prépost-praelátus a 48—49-es honvédeket köszöntötte fel, kiknek nevében Matolay E. mondott köszönő szavakat. Kriebel Edgár lendületes szavakkal a képviselőház elnökét és a képviselőket köszöntötte fel, majd Justh Gyula a politikai helyzetről mondott hosszabb beszédet, türelemre, bizalomra, kitartásra szólítva a nemzeti kormány működése iránt a közönséget. Kassa népét élteti. Babos József és Puky Endre dr. felköszöntője után, Bolgár Ferenc államtitkár emelkedett szólásra. Nagy jelentőségűnek mondja a mai napot, mert 1867 óta a legnagyobb katonai politikai tény történt meg. A hadsereg, a király szíve összeolvadt a nemzeti érzéssel s velünk együtt ünnepelt. Ez az a politika, melyet eddig kellett volna csinálni. És az nem is nehéz, csak a félreértéseket kell eloszlatni. Türelemet és bizalmat kér e kormány iránt, melynek tagjai tisztességes, becsületes jó magyar emberek. Kassa közönsége ma egy új politikának látta a megnyilatkozását. Így megy majd ez tovább lépésről-lépésre. A közönséget élteti. Ezután Deil Jenő a képviselőház elnökét Justh Gyulát, Blanár Béla pedig a szoboralkotó művészeket Horvay Jánost és Szamovolszky Ödönt élteti.

Az elutazás.

A bankett 4 óra tájt ért véget. Jekelfalussy honvédelmi miniszter még a déli vonattal visszautazott, Justh Gyula és a képviselők pedig az 5 órai vonattal utaztak vissza. A pályaudvaron tiszteletökre nagy számú közönség gyűlt egybe.

A hangverseny,

Este 8 órakor a Tulipánkert Szövetség kassai fiókja a Nemzeti Színházban hangversenyt rendezett. Az est kimagasló, művészi pontja Krammer Teréz elragadóan szép ének száma volt. A művésznő hangjának szépsége valósággal frenetikus tapokat aratott. Zempléni Árpád a Petőfi társaság tagja három szép költeményét olvasta föl, felesége Révész Anikó pedig zongoraművészetét mutatta be a közönségnek. Fellépett ezenkívül Lányi Géza cimbalmos, s vele együtt Pap Ferenc énekes is. A közönség érdeklődése bizony élénkebb is lehetett volna.

Az iparkiallitás megnyitása.

Szombaton délelőtt 9 órakor nyílt meg a Ferencz József-téri egykori laktanyában a kassai kereskedelmi és iparkamara által rendezett iparismertető kiállítás nagy számú és előkelő közönség jelenlétében. A sátor alatt Szalay Lászlóné urnó és Münster Tivadar diszelnökök foglaltak helyet. Jelen volt Rakovszky főispán, Eder polgármester, Puky alispán, Paksy József főügyész, Sza-

lay László országgyűlési képviselő és még számos notabilitás. Siposs A. Gyula kamarai elnök a következő szavakkal nyitotta meg a kiállítást:

Mélyen tisztelt Vendégeink!

Hazafias örömmel üdvözlöm Önöket mélyen tisztelt vendégeink e falak között, melyeket néhány hétre hazai iparunk büszkeséggel mutogatott csarnokává avatott a honi ipar lelkes bajnokainak nemes törekvése a magyar ipar és kereskedelem képviselőinek buzgalma.

Nemzeti életünknek borus napjain lobogott fel újra a lelkesedésnek az a tüze, melynek fényt a hazafias felbuzdulásnak számtalan jele, de meletet semmi sem adott inkább, mint a hazai ipar pártolásának a gyakorlatban érvényesített jelszava.

Nehéz időknek kellett bekövetkezniök, hogy nemzetünk köztudatába menjen ismét az annak a régi állításnak igazsága, hogy a nemzet jövőjéért nagyságának a nemzet anyagi erőin kell felépülnie, s hogy a hazafias kötelességek között a legelső köztül való: pártfogása, felvirágoztatása mindannak a mi magyar, a mi a magunké, a mi erőinket, képességeinket, politikai és anyagi függetlenségünket erősítheti.

A borus politikai láthatár azóta kitisztult, ámde a hazafias lelkesedésnek melegére ma sincs kevésbé szükség, mint volt akkoron. A nagy nemzeti mozgalomnak fejlesztő, érlelő melege: a magyar ipar pártolása, kell, hogy állandó eredménye maradjon azoknak az időknek, a melyekben újból csoportosultunk a zászló alatt, a melyen 1842 óta lobog a honi ipar pártolásnak lelkesítő jelszava.

Hogy az eredmény állandó lesz s hogy a lelkesedés tüze nem lesz csupán felleobano láng, annak biztos zálogát adta a mozgalomnak legszebb momentuma: annak a hazafias hölgyközönségnek szereplése, mely ez alkalommal maga ragadta kezébe a diadalra vezető zászlót.

Követni ezt a zászlót mindenkinek kötelességévé teszi a haza érdeke. Ámde nem csupán közönségünkre ró a kötelességeket s el kell ismernünk, el is ismerjük, hogy a magyar iparnak fokozott kötelessége a maga részéről hasonló lelkes törekvéssel, buzgalommal viszonzni a támogató jóakaratainak megnyilatkozásait. S mert tudjuk azt, hogy régi ellenségeink, a bizalmatlanság, kishitűség a magyar iparossal és munkájával szemben, ma sem gyöngébbek, mint a multban, alkalmat kerestek az iparnak munkásai próbáját adni képességeiknek s bemutatni munkájuk eredményét.

Ennek a nemes törekvésnek sikerét óhajtotta a kassai kereskedelmi és iparkamara előmozdítani akkor, mikor a felvidék iparának kiállításban való bemutatását határozta el.

Az eszme testet öltött s néhány perc múlva megnyílnak a kapuk, melyek mögött mindazt elhelyeztük, mivel iparunk a hazafias közönség elé lépni kíván.

Mélyen tisztelt vendégeinknek az ünnepség díszét kölcsönző megjelenése már maga is hálára kötelező elismerése törekvéseink helyes és tiszteletré méltó voltának. Fogadják azért köszönetemet a kiállító nevében. Fogadják azonban köszönetünket különösen azok a nemes hölgyek és honfiak, kiknek buzgó fáradozása tette lehetővé e kiállításnak létesülését és biztosította annak sikerét. Legyen szabad ezek között különösen kiemelnem Kassa város közönségének nagylelkűségét, melylyel a kiállításnak helyiségeit átengedte s Deil Jenő urnak iparkamaránk érdemes titkárnak, valamint Letzter Simon kamarai pénztáros urnak és Soukup Adolf nyug. városi főmérnök urnak önfeláldozó buzgalmát, melylyel e kiállítás berendezésének ugyszólván egész terhét viselték vállalkon. Köszönetet kell itt mondanom a sajtó tisztelt képviselőinek is, kik mindenkor önzetlenül állottak ügyünk szolgálatába s a siker biztosítása érdekében a leghathatóbb támogatással működtek közre.

Azt hiszem joggal állithatom, hogy igazolt büszkeséggel várhatja a bírálatot a ki-

állítóknak hosszú sora, de ép oly jogosan remélhetem azt is, hogy e kiállításnak sikerül közönségünket arról meggyőznie, hogy a magyar iparnak pártolása nem kíván többé áldozatot s hogy a magyar iparos a pártfogásra nem csak mint magyar ember, hanem mint törekvő iparos is érdemes.

Abban a reményben, hogy a kiállítóknak törekvését teljes mértékben fogja jutalmazni a közönségnek nem csupán dicséret-

ben, hanem támogatásban is megnyilvánuló elismerése: üdvözlöm mindazokat, kik e kiállításban részt vesznek és az iparismertető kiállítást a kassai kereskedelmi és iparkamara nevében ezennel megnyitom.

Ezután közönség megtekintette a tárlatokat. A kiállítás részletes és kimerítő ösmertetésére visszatérünk.

! Kurucok! Hazafiak!

A legszebb s legcélszerűbb tüntetés a nyugati hóhér: a fekete-sárga sógor ellen kétségkívül a most divó modern Emke tulipán mellény „Hungaria Sick“, mert nevetséges olcsó áru s kuruc kéz szövi, kuruc kéz dolgozza, s kuruc hazafi — tüntetoleg vicseli! Tessék meggyőződni!

Az egész felvidéken nem lehet azon a maga nemében egyedül álló gyönyörű modern szövetet látni — mely csakis én nálam rendelhető meg!!!

Tehát a saját érdeke kívánja a meggyőződést! ! Levelezőlapra készséggel házhoz jövök! Megjegyzendő, hogy javítás, átalakítás, rosszul álló ruhák megigazítása, viselt ruhák megfordítása és ujja alakítása is: a legpontosabban, a leggyorsabban s legolcsóbban eszközöltetnek! ! Kurucok! elsősorban pártoljuk a hazafias kisiparost! Csakis, kizárólag hazafias munkásokkal dolgoztatok!

Azon reményben, hogy a mélyen tisztelt uri közönség nagyrebecsült bizalmával megtisztel, kuruc hazafias üdvözléssel:

Bodenloos Rezső M.

uri-, egyenruházati és papi szabó mester

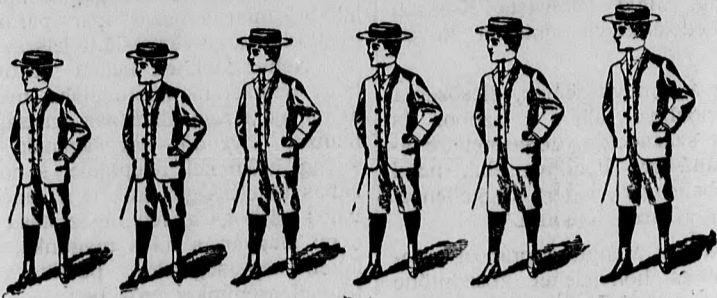
Kassa, Ferenc József-tér (Csermely bejárat!)

Kassa legolcsóbb szabója!

Egy egész Saccó öltöny 27 korona

! Modern, szép kiállítás!

ISKOLAÖLTÖNYÖK

FIUK, GYERMEKEK ÉS LEÁNYKÁK RÉSZÉRE

A LEGIZLÉSESEBB KIVITELBEN ÉS LEGOLCSÓBB ÁRBAN

NEUMANN M

CS. ÉS KIR. UDV. SZÁLLITÓNÁL

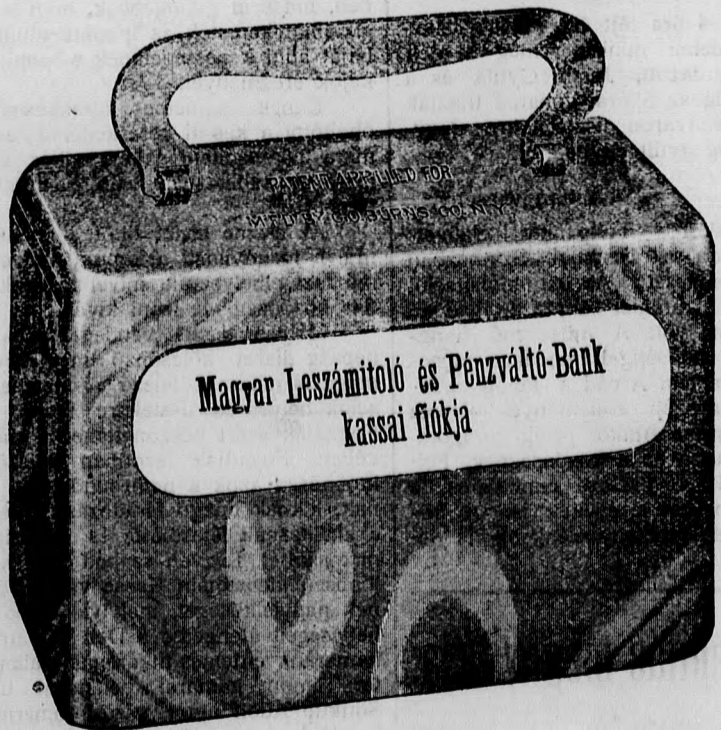
Kassa Fő-utca 27. szám.

ERTESITES.

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank

kassai fiókja

felvette üzletkörébe a külföldön mindenütt elterjedt

HÁZI TAKARÉKPERSELY RENDSZERT,

mely a legkisebb összegek megtakarítását is lehetővé teszi és míg egyrészt fokozza a takarékosági hajlamot, másrészt a közönség kényelmét szolgálja, mert állandóan közelünkben lévén, a nap bármely órájában hozzáférhető.

Intézetünk mindazoknak, kik pénztárunknál elentkeznek, díjtalanul ad feltörhetetlen acélperselyt, öt korona óvadék ellenében, mely összeg mint első betét szintén kamatoztatik.

A persely időről-időre pénztárunkhoz beküldendő, hol az a tulajdonos jelenlétében — a kizárólag általunk őrzött kulccsal — felnyitattik, tartalma megolvastatik és az összeg e célra szolgáló, a félnek kiadott takarékkönyvecskebe betéteként elhelyeztetik.

Az ekként elhelyezett pénzt — felmondás nélkül mindenkor folyósítjuk. —

**Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank
Kassai Fiókja.**